

Detsember rekordit ei püstitanud

Ain Kallis, Meteoroloog

Jõulude eel sai Enno Tammeriga arutatud, kas 2000. aasta detsember veab välja sajandi soojarekordini või lõpeb enne jaks. Kaks kolmandikku kuust püsis õhutemperatuur ilusasti graafikus, siis aga muutus seni lahke ilmataat kurjaks külmataadiks.

Kui jõulukuu algul päriti alatasa, millal see lumi tuleb ja kas ta üleüldse enam tuleb, siis kolm päeva päris korralikku külma ajas soojaga harjunud inimesi juba hirmule. Käsi hõõrusid vaid soojatootjad, kes hakkasid uuesti kasumit lootma, kuna kuu lõpp oli tavalisest külmem.

Põhjamaade inimeste talvist masendust leevendas tublisti oodatud valge vaip, mis jõulu-pühadeks laotus ka saartele. Jõululaupäev oli päris ideaalilähedane: lumi, mahe tuul, kerge külm. Sajad tuhanded mujal maailmas samal ajal värisesid pakase käes, ootasid tormikahjustuste likvideerimist või siis kartsid kuumarabandust. Jäine jõulutorm tabas näiteks Arkansase osariiki. Sealne kuberner hindas olukorda nii: "Kui hinnata skaalal ühest kümneni, siis see oli 12 vääriline!"

Siberis paukus 55-kraadine pakane, Kanadas oli terake soojem, Lääne-Austraalias higistasid jõuluvanad 43 ° kuumuses. ·otimaal polnud külmataat ihne – elanikke tabas viimase 14 aasta külmim aasta lõpp. Rõuge vanasõna ütleb: Ilm om kuri ja kavval!

Meil oli kõige soojem, nagu ikka soojal talvel, saartel-rannikul. Kuu keskmine õhutemperatuur oli Ristnas 3,7 °, Tallinnas 1,7 °. Külmem oli Pandivere kõrgustikul (Jõhvis 0,0 ja Väike-Maarjas 0,1 °). Kogu Eesti keskmiseks arvutasid meteoroloogiakeskuse agrometeoroloogid väga kõrge 0,9 °, soojemad aastalõpud on olnud vaid 1972. ja 1960. aastal. Sademeid tuli keskmiselt 52 mm, vähem Kagu-Eestis (27–30 mm), rohkem Loode-Eestis (Tallinnas 74 mm).

Aastavahetus toimus soojas õhkkonnas, kohati ja aeg-ajalt sadas vihma, temperatuur oli nullilähedane.

Täpselt saja aasta eest tähistati sajandivahetust Tartus 20-kraadise pakasega.

Läinud aasta oli ilma poolest Tartu 135-aastases vaatlusreas soojuselt teisel kohal. Aasta keskmine õhutemperatuur 7,1 kraadi jäi vaid kümnenniku maha senisest, 1989.aastast pärinevast rekordist. Rekordit ei lasknud püstitada väike ilmataadi komistus lõpusirgel.